

Βρυξέλλες, 27 Μαΐου 2019
(OR. en)

9707/19

TOUR 10
IND 186
COMPET 434

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Με ημερομηνία: 27 Μαΐου 2019

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 9264/19 TOUR 9 IND 174 COMPET 399

Θέμα: Η ανταγωνιστικότητα του τουριστικού τομέα ως κινητήριας δύναμης για τη βιώσιμη ανάπτυξη, την απασχόληση και την κοινωνική συνοχή στην ΕΕ για την επόμενη δεκαετία
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου (εγκρίθηκαν στις 27/05/2019)

Διαβιβάζονται στο Παράρτημα για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ανταγωνιστικότητα του τουριστικού τομέα ως κινητήριας δύναμης για τη βιώσιμη ανάπτυξη, την απασχόληση και την κοινωνική συνοχή στην ΕΕ για την επόμενη δεκαετία, τα οποία ενέκρινε το Συμβούλιο κατά την 3694η σύνοδό του στις 27 Μαΐου 2019.

**ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΩΣ ΚΙΝΗΤΗΡΙΑΣ ΔΥΝΑΜΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ, ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΕ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ**

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ

- την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Ευρώπη, ο πρώτος τουριστικός προορισμός στον κόσμο – ένα νέο πλαίσιο πολιτικής για τον ευρωπαϊκό τουρισμό»¹ του Ιουνίου 2010 και τα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Οκτωβρίου 2010 σχετικά με την εν λόγω ανακοίνωση²,
- την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Μια ευρωπαϊκή στρατηγική για την τόνωση της ανάπτυξης και τη δημιουργία θέσεων εργασίας στον παράκτιο και θαλάσσιο τουρισμό» του Φεβρουαρίου 2014³ και τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών του Οκτωβρίου 2014⁴,
- την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Προς μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης» του Ιουλίου 2014⁵ και το ευρωπαϊκό πλαίσιο δράσης για την πολιτιστική κληρονομιά του Δεκεμβρίου 2018⁶,
- τα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Δεκεμβρίου 2014 με θέμα «Ενίσχυση του τουρισμού χάρη στην επιρροή της πολιτιστικής, της φυσικής και της θαλάσσιας κληρονομιάς»⁷,
- την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Επενδύοντας στην έξυπνη, καινοτόμο και βιώσιμη βιομηχανία - Μια ανανεωμένη στρατηγική για τη βιομηχανική πολιτική της ΕΕ» του Σεπτεμβρίου 2017⁸ και τα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Μαΐου 2017, του Νοεμβρίου 2017, του Μαρτίου 2018 και του Νοεμβρίου 2018 για τη στρατηγική βιομηχανικής πολιτικής της ΕΕ⁹,

¹ Έγγρ. 11883/10.

² Έγγρ. 14944/10.

³ Έγγρ. 6875/14.

⁴ Έγγρ. CDR 2645/2014.

⁵ Έγγρ. 12150/14.

⁶ Έγγρ. 15343/18.

⁷ Έγγρ. 16535/14.

⁸ Έγγρ. 12202/17.

⁹ Έγγρ. 9760/17, 15223/17, 7037/18 και 14832/18.

- τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών του Δεκεμβρίου 2016¹⁰,
- την ατζέντα του 2030 για τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης που εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών και τη Συμφωνία των Παρισίων της σύμβασης-πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή,

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΔΕΟΝΤΩΣ ΥΠΟΨΗ τα αντίστοιχα πεδία αρμοδιότητας των κρατών μελών και της Επιτροπής, καθώς και τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας,

1. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι ο τουρισμός είναι ένας από τους βασικούς τομείς της ευρωπαϊκής οικονομίας, με ολοένα και πιο θετικό αντίκτυπο στην οικονομική ανάπτυξη, την περιφερειακή ανάπτυξη και την απασχόληση στην Ευρώπη, που αντιστοιχεί σε ποσοστό μεγαλύτερο του 10% του ΑΕΠ της ΕΕ και σχεδόν στο 12% του συνολικού εργατικού δυναμικού¹¹. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ την ισχυρή ανθεκτικότητα του τομέα του τουρισμού ο οποίος έχει συμβάλλει σε σημαντικό βαθμό στην ανάκαμψη της ΕΕ από την τελευταία οικονομική κρίση,
2. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ο πρώτος τουριστικός προορισμός στον κόσμο, με παγκόσμιο μερίδιο μεγαλύτερο του 40%¹² το 2018 και με διεθνείς αφίξεις που ανέρχονται σε 562 εκατομμύρια μετά το ένατο συνεχόμενο έτος διαρκούς αύξησης· ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ ότι η μεγαλύτερη αγορά για τον τουρισμό στην Ευρώπη αφορά τον ενδοπεριφερειακό και τον διαπεριφερειακό τουρισμό¹³,
3. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι, ως μέρος των στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης, η διατομεακή καινοτομία, μεταξύ άλλων στον τομέα του τουρισμού, συμβάλλει στην αναζωογόνηση των τοπικών οικονομιών και στην περιφερειακή συνοχή σε ολόκληρη την ΕΕ, και ότι ο τουρισμός είναι βασικός στρατηγικός τομέας με περαιτέρω δυνατότητες οικονομικής ανάπτυξης,

¹⁰ Έγγρ. NAT-VI/009.

¹¹ Εκτιμήσεις της άμεσης και έμμεσης συνεισφοράς του τουρισμού βάσει μοντέλων, Παγκόσμιο Συμβούλιο Ταξιδιών και Τουρισμού, 2018.

¹² Παγκόσμιο Τουριστικό Βαρόμετρο του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (ΠΟΤ), Ιανουάριος 2019.

¹³ Τουριστικές Τάσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση - ΠΟΤ, 2018.

4. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι ο τουρισμός συμβάλλει στην ενίσχυση των κοινών Ευρωπαϊκών αξιών μας και ΕΠΑΝΑΒΕΒΑΙΩΝΕΙ ότι ο τουρισμός πρέπει να αναπτυχθεί μέσω στενής συνεργασίας μεταξύ των αρμοδίων αρχών κατά τρόπο βιώσιμο ώστε να διατηρηθεί η πολιτιστική, βιομηχανική και φυσική κληρονομιά της ΕΕ για τις μελλοντικές γενιές, με ταυτόχρονο σεβασμό των τοπικών κοινοτήτων· ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ τη σημασία των συνεργειών μεταξύ τουρισμού και πολιτισμού και τη συμβολή τους στην οικονομική ανάπτυξη και την απασχόληση,
5. ΤΟΝΙΖΕΙ τη σημασία της εύρυθμης λειτουργίας της ενιαίας αγοράς, συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής της διάστασης, ως ακρογωνιαίου λίθου της ανάπτυξης στην Ένωση που παρέχει το απαραίτητο πλαίσιο των συνθηκών που απαιτούνται ώστε ο Ευρωπαϊκός τουρισμός να δρέψει τα οφέλη του και να μεγιστοποιήσει τις ευκαιρίες του· ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ τη σημασία του για τη διασφάλιση ανταγωνιστικών υπηρεσιών για την περαιτέρω ανάπτυξη του τομέα του τουρισμού, ειδικά για τις πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)· ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ τον βασικό ρόλο των ΜΜΕ που αποτελούν τη συντριπτική πλειονότητα των επιχειρήσεων στον τομέα του τουρισμού και ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ τις ειδικές ανάγκες τους για ένα ευνοϊκό επιχειρηματικό περιβάλλον και ένα προβλέψιμο νομοθετικό πλαίσιο,
6. ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ την ανάδειξη νέων επιχειρηματικών μοντέλων στον τομέα του τουρισμού και ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ σε αυτό το πλαίσιο ότι είναι σημαντικό να δοθεί η δυνατότητα σε επιχειρήσεις, καταναλωτές και πολίτες να κάνουν χρήση των ευκαιριών που προσφέρονται, αντιμετωπίζοντας ταυτόχρονα με τον κατάλληλο τρόπο δικαιολογημένες ανησυχίες· ΤΟΝΙΖΕΙ την ανάγκη ευνοϊκών επιχειρηματικών συνθηκών για όλες τις τουριστικές υπηρεσίες και τους παρόχους τους στην αλυσίδα αξίας του τουρισμού προκειμένου να επιτευχθεί ισορροπημένη και βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη στην ενιαία αγορά· ΠΑΡΟΤΡΥΝΕΙ την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να παράσχουν μεγαλύτερη διαύγεια ως προς τους εφαρμοστέους κανόνες για τα νέα επιχειρηματικά μοντέλα, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών βραχυπρόθεσμης εκμίσθωσης καταλυμάτων στην ΕΕ και, ως εκ τούτου, ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να δώσει συνέχεια στην ανακοίνωσή της του Ιουνίου 2016 με τίτλο «Ευρωπαϊκή ατζέντα για μια συνεργατική οικονομία»¹⁴,

¹⁴ Έγγρ. 9911/16.

7. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ την καίρια σημασία της ανάπτυξης κατάλληλου πλαισίου και υποδομών για την προώθηση της εσωτερικής και εξωτερικής συνδεσιμότητας της ΕΕ· ΤΟΝΙΖΕΙ το ρόλο της γνώσης και των έξυπνων επενδυτικών μοντέλων για τη διευκόλυνση της καινοτομίας και την υιοθέτηση προηγμένων τεχνολογιών στον τομέα του τουρισμού· ΤΟΝΙΖΕΙ την ανάγκη να στηριχθεί επαρκώς η ψηφιοποίηση και η καινοτομία προκειμένου το προσφερόμενο τουριστικό προϊόν να καταστεί πιο ανταγωνιστικό και βιώσιμο και να δοθεί η δυνατότητα στις αρμόδιες αρχές να αποκτήσουν έγκαιρα και υψηλής ποιότητας στατιστικά στοιχεία ώστε να υποστηρίζονται αποδοτικές και αποτελεσματικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων και διαχείρισης του τουρισμού,
8. ΛΑΜΒΑΝΕΙ ΥΠΟ ΣΗΜΕΙΩΣΗ τον θετικό αντίκτυπο που έχουν τα σχετικά προγράμματα της ΕΕ όπως το τρέχον πρόγραμμα COSME για τον τουριστικό τομέα και ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ τη σημασία της δυνητικής συνεισφοράς των προγραμμάτων της ΕΕ στο πλαίσιο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ), με την επιφύλαξη των εν εξελίξει διαπραγματεύσεων για το επόμενο ΠΔΠ,
9. ΤΟΝΙΖΕΙ τα οφέλη της αναζήτησης και εκμετάλλευσης συνεργειών μεταξύ τουρισμού και άλλων σχετικών τομέων, όπως οι κλάδοι του πολιτισμού και της δημιουργίας, οι τέχνες, τα τρόφιμα και τα ποτά, οι μεταφορές, οι κατασκευές, ο χωρικός και αστικός σχεδιασμός, οι ΤΠΕ/προηγμένες τεχνολογίες, η ναυτιλιακή βιομηχανία, η γεωργία, ο αθλητισμός, η αναψυχή, η εκπαίδευση, η υγεία και η ευεξία,
10. ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ τη σημασία τού να γεφυρωθεί το χάσμα δεξιοτήτων και του να προωθηθεί η πρόβλεψη των απαιτούμενων δεξιοτήτων για τους επαγγελματίες του τουρισμού σε όλα τα επίπεδα και η καλλιέργειά τους, μεταξύ άλλων σε σχέση με την ψηφιοποίηση, ως ενός εκ των καθοριστικών παραγόντων για την ανταγωνιστικότητα, την ποιότητα των θέσεων εργασίας και τις ευκαιρίες επαγγελματικής σταδιοδρομίας στον τομέα του τουρισμού,
11. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ πως ο τομέας του τουρισμού στην ΕΕ αντιμετωπίζει αυξανόμενο παγκόσμιο ανταγωνισμό από τρίτες χώρες, ιδίως από αναδυόμενες ταξιδιωτικές αγορές με μεγαλύτερο ρυθμό ανάπτυξης, και ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι, ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να χρησιμοποιούν τους πλούσιους και ποικίλους πολιτιστικούς και φυσικούς πόρους τους σε συνδυασμό με βιώσιμες, καινοτόμες και υψηλής ποιότητας τουριστικές υπηρεσίες, ως τα κύρια ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της ΕΕ και των κρατών μελών της· ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ περαιτέρω ότι τα επόμενα χρόνια θα απαιτηθούν αποτελεσματικές έξυπνες και πράσινες επενδύσεις από δημόσιες αρχές και ιδιωτικούς φορείς ώστε να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα και η βιώσιμη ανάπτυξη ολόκληρου του τομέα του τουρισμού στην ΕΕ,

12. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ, υπό το πρίσμα των ανωτέρω, ότι ο τομέας του τουρισμού στην ΕΕ αντιμετωπίζει κοινές προκλήσεις και ευκαιρίες οι οποίες θα έχουν αντίκτυπο στην ανάπτυξή του για τα επόμενα χρόνια, όπως:
- η βιωσιμότητα, περιλαμβανομένης της αποδοτικότητας των πόρων, η κυκλική οικονομία, η εποχικότητα και η διαχείριση και διανομή αυξανόμενων τουριστικών ροών,
 - η καινοτομία και η ψηφιοποίηση, συμπεριλαμβανομένων νέων επιχειρηματικών μοντέλων,
 - οι δεξιότητες, οι ικανότητες και η ποιότητα των θέσεων εργασίας.
13. ΠΑΡΟΤΡΥΝΕΙ τα κράτη μέλη να δώσουν τη δέουσα προσοχή σε αυτές τις προκλήσεις και ευκαιρίες όταν καταρτίζουν εθνικές, περιφερειακές και τοπικές στρατηγικές τουρισμού και να προωθήσουν πολιτικές και πρακτικές προς όφελος του ανταγωνιστικού, βιώσιμου, προσβάσιμου και δίχως αποκλεισμούς τουρισμού συμβάλλοντας στην επίτευξη των κλιματικών στόχων της ΕΕ και των στόχων της Συμφωνίας των Παρισίων σύμφωνα με τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης.
14. ΚΑΛΕΙ τα κράτη μέλη και την Επιτροπή, στο πλαίσιο των αντίστοιχων πεδίων αρμοδιότητάς τους:
- α. να συνεχίσουν τη συνεργασία, ιδίως μέσω της ανταλλαγής ορθών πρακτικών στον τουρισμό, σύμφωνα με το Άρθρο 195 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχοντας ιδίως υπ' όψιν τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που αναφέρονται στην ανωτέρω παράγραφο 12,
 - β. να ενθαρρύνουν την συμπερίληψη του τουρισμού στις στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης, αξιοποιώντας τα πλεονεκτήματα και το ανθρώπινο κεφάλαιο της περιφέρειας, καθώς και να ενθαρρύνουν τα οικοσυστήματα διατομεακής καινοτομίας και τις συνέργειες μεταξύ τουρισμού και άλλων τομέων πολιτικής,
 - γ. να υποστηρίξουν δίκτυα και συνεργασίες μεταξύ ιδιωτικών και δημοσίων φορέων, συμπεριλαμβανομένων μη κυβερνητικών οργάνων και κοινωνικών εταίρων, και μεταξύ διαφορετικών επιπέδων διακυβέρνησης, και να καλλιεργήσουν τη διασυνοριακή και διαπεριφερειακή συνεργασία προς ενθάρρυνση της βιώσιμης ανάπτυξης με επίκεντρο τον τουρισμό βάσει των πολιτιστικών και φυσικών πόρων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των πόρων που βρίσκονται σε αστικές, αγροτικές και νησιωτικές περιοχές,

- δ. να ενθαρρύνουν τον διάλογο σε όλη την Ευρώπη και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών για την ανάπτυξη καινοτόμων προσεγγίσεων, μεταξύ άλλων στον έξυπνο τουρισμό, για την ισορροπημένη διαχείριση των αυξανόμενων τουριστικών ροών σε Ευρωπαϊκούς προορισμούς και να προωθήσουν τη μετάβαση του Ευρωπαϊκού τουρισμού από ένα μοντέλο που είναι εστιασμένο στην ποσοτική αύξηση σε μια προσέγγιση βασισμένη στην ποιότητα που οδηγεί στη βιώσιμη ανάπτυξη και σε ποιοτικές θέσεις εργασίας,
- ε. να δεσμευτούν ότι θα ενισχύσουν την εικόνα της Ευρώπης ως διακεκριμένου τουριστικού προορισμού, ιδίως ως προς την προσβασιμότητα, την απουσία διακρίσεων, την ποιότητα των υπηρεσιών της και τη μοναδικότητα των περιφερειών της, μεταξύ άλλων με την προώθηση μοντέλων βιώσιμου τουρισμού για ελκυστικούς προορισμούς, για προστατευμένες περιοχές και ως τρόπου για την καταπολέμηση της μείωσης του πληθυσμού διασφαλίζοντας ταυτόχρονα ότι όλα τα κράτη μέλη μπορούν να επωφεληθούν από τέτοιου είδους πρωτοβουλίες,
- στ. να εφαρμόσουν πολιτικές και δράσεις που διασφαλίζουν βιώσιμη, αδιάλειπτη, διατροφική συνδεσιμότητα των μεταφορών προς τους τουριστικούς προορισμούς και μεταξύ αυτών,
- ζ. να αξιοποιήσουν το στρατηγικό έργο για την ανάπτυξη τομεακών δεξιοτήτων στο πλαίσιο του σχεδίου στρατηγικής για την τομεακή συνεργασία σχετικά με τις δεξιότητες¹⁵ στον τουρισμό¹⁶, το οποίο μεταξύ άλλων στοχεύει στο να ενθαρρύνει την ανάπτυξη της εκπαίδευσης και των δεξιοτήτων στον τομέα του τουρισμού, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών δεξιοτήτων, και στην ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών,
- η. να συνεργαστούν ενεργώς με τον τομέα του τουρισμού και τους συναφείς ενδιαφερόμενους, ιδίως τις ΜΜΕ, ώστε να αδράξουν τις ευκαιρίες που προσφέρονται από την ψηφιακή οικονομία,
- θ. να διασφαλίσουν ότι νέες πρωτοβουλίες σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών οι οποίες επηρεάζουν τον τομέα του τουρισμού παρέχουν προστιθέμενη αξία, δημιουργώντας ένα ευνοϊκό περιβάλλον για την ανταγωνιστικότητα του τομέα του τουρισμού, αποφεύγοντας παράλληλα την αδικαιολόγητη και δυσανάλογη επιβάρυνση των επιχειρήσεων και ιδίως των ΜΜΕ,

¹⁵ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1415&langId=en>

¹⁶ <https://nexttourismgeneration.eu/>

- ι. να διασφαλίσουν την έγκαιρη πληροφόρηση για τρέχοντα ενωσιακά νομοθετήματα που επηρεάζουν τον τουρισμό και να καλλιεργήσουν έναν πανευρωπαϊκό διάλογο μεταξύ εμπειρογνομόνων του τουρισμού,
- ια. να εξετάσουν την πιθανότητα ανακήρυξης ενός Ευρωπαϊκού Έτους Βιώσιμου Τουρισμού, το οποίο θα μπορούσε να βοηθήσει στην προώθηση της ποικιλομορφίας του ευρωπαϊκού τουρισμού και να ενισχύσει την εικόνα λιγότερο γνωστών τουριστικών προορισμών.

15. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή:

- να προβεί σε ενδελεχή ανάλυση των πρόσφατων εξελίξεων και των μελλοντικών τάσεων και των επιπτώσεών τους στον τομέα του τουρισμού, ιδίως λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που αναφέρονται στην παράγραφο 12 ανωτέρω,
- υπό το πρίσμα αυτής της ανάλυσης, λαμβάνοντας ως σημείο αναφοράς την ανακοίνωση του 2010 και πιθανή επικαιροποίησή της, και με την ενεργό συμμετοχή και συμβολή των κρατών μελών και των συναφών εμπλεκομένων, να εφαρμόσει την καταλληλότερη πολιτική για τον τουρισμό με όραμα για το 2030, και με σκοπό τη διατήρηση της θέσης της ΕΕ ως παγκόσμιου ηγέτη στον τομέα αυτόν,

16. ΕΝΘΑΡΡΥΝΕΙ τον τομέα του τουρισμού να συμμετέχει ενεργά και να συμβάλλει σε αυτά τα μέτρα.

17. ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να ενημερώνει τακτικά το Συμβούλιο σχετικά με τα αποτελέσματα αυτών των δράσεων και πρωτοβουλιών.
